Dosarul nr. **2-2885/2025**
(2-25109437-09-2-31072025**)**

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

10 noiembrie 2025
mun. Bălţi

Judecătoria Bălţi (sediul central)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Snejana Dubceac
Grefier Maria-Luiza Repeșco
Cu participarea
Avocatului Doina Scaian-Turtureanu

examinând în şedinţă de judecată publică cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Doina Scaian-Turtureanu în interesele reclamantei Manole Maria împotriva lui Manole Ghenadie, în calitate de intervenienți accesorii ATAS Nord-Nord-Vest, ATAS Nord-Vest privind stabilirea domiciliului copilului minor și modificarea cuantumului pensiei de întreținere,

c o n s t a t ă :

1. La data de 31 iulie 2025 avocatul Doina Scaian-Turtureanu în interesele reclamantei Manole Maria, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Manole Ghenadie, în calitate de intervenienți accesorii ATAS Nord-Nord-Vest, ATAS Nord-Vest privind stabilirea domiciliului copilului minor și modificarea cuantumului pensiei de întreținere.

2. În motivarea cererii reclamanta a indicat că, la data de 23.04.2015, prin Hotărârea judecătoriei Rîșcani nr. 2-336/15, a fost desfăcută căsătoria între Manole Ghenadie și Manole Maria, fapt confirmat prin actul de divorț nr. D-IV *****din *****.

3. Indică reclamanta că, în timpul căsătoriei s-a născut copilul minor *****, (a.n. *****) care după separarea soților a continuat să locuiască cu mama sa, până în prezent, însă problema privind stabilirea domiciliului copilului minor nu a fost soluționată. Copilul este la întreținerea exclusivă a mamei, tatăl participând în viața copilului extrem de puțin cu o implicare minimă financiară și aproape deloc cu prezența fizică. Totodată menționează reclamanta că se ocupă de copil intru-un mod ideal, acesta fiind caracterizat la un înalt nivel de către diriginta clasei. De asemenea reclamanta are grijă ca copilul ei să frecventeze diferite cercuri extrașcolare cât și ore suplimentare, care tot mama Manole Maria, le achită integral.

4. Mai reține reclamanta că, prin Hotărîrea judecătoriei Rîșcani nr: 2-33/14 din 24.01.2014 a fost stabilită încasarea de la Manole Ghenadie a pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de ½ din salariu lunar și alte venituri. Din cauza faptului că de mult timp soții nu mai locuiesc împreună, copilul locuiește exclusiv cu mama și este întreținut de ea. Mai mult ca atât, necesitățile cotidiene ale copilului s-au majorat, acesta fiind elev și totodată înscris la cercuri extrașcolare: ȘSS de fotbal din Bălți, club de sport, ore suplimentare la disciplinele școlare, etc, astfel cheltuielile de întreținere și cele pentru școală activități extra etc., sunt destul de mari iar pensia mizeră de aproximativ 1000 lei care se încasa anterior, stabilită cu mai bine de 10 ani in urmă, s-a dovedit a fi sub limita necesităților copilului iar mama de una singură duce întreaga responsabilitate financiară a copilului comun. De asemenea, pârâtul nu contribuie la cheltuieli precum haine, rechizite sau alte necesități cotidiene, acesta manifestând o atitudine indiferentă față de copil cât și față de atribuțiile sale de părinte, considerând că 1000 lei este suficient pentru un copil care la moment are 14 ani.
5. Mai menționează că, în adresa pârâtului a fost expediată o somație privind încercarea de a soluționa litigiul pe cale amiabilă, avizul de recepție s-a întors la adresa avocatului cu semnătură, acesta fiind confirmat recepționat, însă notificarea a fost lăsată fără răspuns, or pârâtul nu a încercat să ia legătura cu reclamanta în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă.
6. Afirmă reclamanta că, salariul mediu lunar pe economie în Republica Moldova pentru anul 2025 este 16 100 lei, potrivit prognozei aprobate de Guvern, valabilă din 1 ianuarie 2025, iar ¼ ar fi suma de 4025 lei. Poziționând pe loc primordial interesul copilului și nivelul de viața al acestuia, consideră reclamantul că urmează a fi modificată suma pensiei de întreținere de la 1000 lei lunar, la suma bănească fixă de 4000 lei lunar. În acest context menționează că la moment, copilul este în clasa IX -a, iar cheltuielile pe care mama le suportă în legătură cu pregătirile pentru școală și care urmează a fi destul de mari și pe parcursul anului școlar la fel sunt exagerate iar suma de 1000 lei lunar este sumă mizeră, cu mult sub limita nivelului minim de trai pentru un copil de 14 ani.
7. Relevă reclamanta că dispune de condiții sociale și de trai necesare pentru creșterea și dezvoltarea multilaterală a copilului minor, își iubește copiii și participă activ la creșterea și educarea lor, dedicându-se în totalitate rolului activ de mamă. În familia mamei persistă liniștea, siguranța, dragostea și armonia.
8. Totodată, consideră reclamanta că pensia de întreținere solicitată în cuantum de 4000 de lei, este o sumă rezonabilă care ar putea fi achitată de către ultimul. Mai mult ca atât, pârâtul nu participă altfel în nici un mod la întreținerea copilului.
9. Solicită reclamanta: stabilirea domiciliului copilul minor *****, (a.n. *****) cu mama Manole Maria; Majorarea pensiei pentru întreținerea copilul minor ***** de la ¼ din salariu (ce constituie 1000 lei lunar - la suma fixă de 4000 lei lunar, cu încasarea acesteia din contul pârâtului începând cu data înaintării prezentei acțiuni în instanță de judecată.

10. În cadrul ședinței de judecată reprezentantul reclamantei Manole Maria, avocat Doina Scaian- Turtureanu a susținut cerere de chemare în judecată depusă și a solicitat admiterea acesteia din motive de fapt și de drept invocate.
11. Reclamanta Manole Maria a susținut cerere de chemare în judecată depusă și a solicitat admiterea acesteia din motive de fapt și de drept invocate.
12. Pârâtul Manole Ghenadie, fiind citat legal, în cadrul ședinței de judecată nu s-a prezentat.
13. La acest capitol, instanța reține că, la adresa pârâtului, a fost expediată citația împreună cu copia cererii de chemare în judecată, acesta recepționând corespondența, fapt confirmat prin semnătura pârâtului aplicată pe cotorul scrisorii recomandate (f.d. 38).
14. Totodată, pentru ședința de judecată din 28.08.2025, din partea avocatului Rusu Victor a parvenit o cerere de amânare, invocându-se calitatea acestuia de reprezentant al pârâtului Manole Ghenadie. Instanța constată însă că la cererea respectivă nu a fost anexat mandatul avocațial (f.d. 37). Cu toate acestea, cererea a fost admisă, iar ședința de judecată a fost contramandată.
15. Ulterior, pârâtul a fost citat în mod repetat atât pentru ședința de judecată din 14.10.2025, cât și pentru cea din 10.11.2025, însă nici la acestea nu s-a prezentat în fața instanței.
16. Reprezentanții intervenientului accesoriu ATAS Nord-Nord-Vest Ana Melnicenco și ATAS Nord -Vest Ana Pîntea, în cadrul ședinței de judecată nu sa-u prezentat, depunând în acest sens cereri de examinare în lipsa sa.
17. La caz, instanța indică că, potrivit prevederilor art.205 alin.(1) Codul de procedură civilă, participanţii la proces sînt obligaţi să comunice din timp instanţei judecătoreşti motivul imposibilităţii de a se prezenta în şedinţă de judecată şi să prezinte probele care dovedesc motivul.
18. În conformitate cu art.206 alin.(3) Codul de procedură civilă, dacă pârâtul, înştiinţat legal despre locul, data şi ora şedinţei de judecată, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanţei motivul neprezentării sau dacă motivele sînt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau dacă pârâtul nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, instanţa o examinează în lipsa acestuia.
19. Totodată, art. 206, alin. (1), Cod de procedură civilă, stabilește că părţile au dreptul să solicite instanţei judecătoreşti examinarea cauzei în lipsa lor şi remiterea copiei de pe hotărâre. Dacă partea solicită să-şi dovedească pretențiile sau obiecțiile prin ascultarea celeilalte părți, instanța cere să se prezinte personal în fată judecății.
20. Având în vedere normele enunțate mai sus, raportate la situația de fapt, precum și ținând seama că pârâtul Manole Ghenadie a fost înștiințat despre examinarea prezentei cauze dar nu s-a prezentat și nu a comunicat motivele neprezentării sale, iar reprezentanții ATAS Nord-Nord-Vest și ATAS Nord -Vest au solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

Aprecierea instanței:

21. *Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei civile, apreciind pretențiile formulate în acțiune în raport cu probele prezentate, instanța de judecată consideră că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă parțial, reieșind din următoarele considerente:*

22. ***Cu privire la stabilire domiciliului copilului minor *****, cu mama Manole Maria, instanța reține următoarele:***

23. Conform art.5 alin.(1) Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

24. Potrivit art.6 Codul Familiei, persoanele fizice îşi realizează de sine stătător drepturile ce le aparţin şi iau naştere din relaţiile familiale, dacă prezentul cod nu prevede altfel. Realizarea drepturilor şi îndeplinirea obligaţiilor familiale nu trebuie să lezeze drepturile, obligaţiile, libertăţile şi interesele legitime ale altor membri ai familiei şi ale altor persoane.

25. În conformitate cu art.38 alin.(1) Codul familiei, la desfacerea căsătoriei, soţii pot prezenta instanţei judecătoreşti un acord privind împărţirea bunurilor lor proprietate în devălmăşie şi plata pensiei de întreţinere a copiilor şi a unuia dintre soţi, indicînd mărimea acesteia, precum şi privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni.

26. Potrivit prevederilor art.38 alin.(2) lit. d) Codul familiei, în cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut la alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanţa judecătorească este obligată să stabilească cu cine dintre părinţi vor locui copiii minori după divorţ.

27. La fel, instanța de judecată reține prevederile art.63 alin.(1) și alin.(2) Codul Familiei, potrivit cărora în cazul cînd părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.).

28. Potrivit art.63 alin.(3) Codul Familiei, La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, care va conţine, după caz, şi informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial.

29. Tot în acest sens, instanța atestă și prevederile art.73 Codul familiei, unde se menționează că, la examinarea de către instanţa judecătorească a litigiilor privind educaţia copilului este obligatorie participarea autorităţii tutelare teritoriale.

Autoritatea tutelară teritorială este obligată să examineze condiţiile de trai ale copilului şi ale persoanei care pretinde la educaţia copilului şi să prezinte instanţei judecătoreşti avizul respectiv.

30. În ședința de judecată s-a constatat că, reclamanta Manole Maria s-a aflat în căsătorie cu pârâtul Manole Ghenadie.

31. Potrivit certificatului de divorț, se atestă că căsătoria încheiată între Manole Ghenadie și Manole Maria a fost desfăcută la data de *****. (f.d.16)

32. Totodată, se atestă că din căsătorie părțile au un copil minor- *****, a.n. *****, fapt confirmat prin certificat de naștere anexat la materialele cauzei. (f.d.15)

33. Reclamanta Manole Maria a solicitat stabilirea domiciliului copilului minori ***** cu mama Manole Maria, avînd în vedere că ea are grijă de copil, copilul aflându-se cu dânsa.

34. Potrivit anchetei sociale evaluarea inițială, a situației copilului, prezentate de ATAS Nord-Nord-Vest din 14 august 2025, s-au cercetat condițiile de trai ale familiei Manole Maria și s-a concluzionat că, copilul minor ***** locuiește împreună cu mama în apartamentul din strada *****împreună cu mama și fratele mai mic. În locuință sunt create condiții pentru creștere și educare copilului, iar la moment nu sa depistat careva patologii. (f.d.33verso-34)

35. Totodată, conform anchetei sociale evaluare inițială din data de 18.08.2025, dl Manole Ghenadie locuiește în *****, cu soția și doi copii minori, în casă la sol, cu 5 odăi, dotată cu bunuri și electrocasnice necesare pentru un trai decent. Astfel, în urma evaluării condițiilor de trai la domiciliul tatălui copilitului minor, s-a constatat că locuința este într-o stare bună, oferind condiții corespunzătoare pentru trai și pentru petrecerea timpului liber împreună cu copilul. Tatăl este căsătorit și are doi copii la întreținere, dintre care doar unul este copil comun al cuplului, celălalt provine din relația anterioară a partenerei. Deși, nu este încadrat în câmpul muncii, acesta beneficiază de grad de dizabilitate și dispune de resurse pentru acoperirea necesităților de bază. Tatăl menține o relație constanta cu copilul minor, achită pensia de întreținere stabilită și îl vizitează și petrece timp împreună cu copilul ceea ce contribuie la menținerea legăturii afective dintre aceștia. (f.d.43-44)

36. Conform avizului privind determinarea domiciliului copilului minor *****, s-a stabilit că conform anchetei sociale/evaluarea inițială din data de 14.08.2025, copilul locuiește în ***** împreună cu dna Maria Manole și *****, a.n. *****(frate) în apartament la bloc, constituit dintr-o odaie, conectat la utilitățile comunale (gaze naturale, energie termică, energie electrică, apă etc). Starea igienico-sanitară a bunului imobil aflat în proprietate corespunde normelor. În locuință sunt create condiții favorabile pentru creșterea și educarea copilului. Apartamentul este amenajat cu strictul necesar pentru confortul copilului. Venitul lunar al familiei este constituit din salariul lui Manole Maria în mărime de 14500 lei. Condițiile de trai permit dezvoltarea armonioasă a copilului. Copilul ***** dorește să locuiască cu mama. Poziția sa o poate explica prin următoarele motive: mama este mereu alături și îi oferă suportul de care are nevoie. În consecința evaluărilor efectuate, reieșind din cele relatate, în interesul superior al copilului, autoritatea tutelară, propune Instanței

de Judecată să stabilească domiciliul copilului, ***** cu mama, dna Maria Manole. (f.d.32verso-33)

37. Potrivit cererii/explicației scrise de copilul minor ***** în prezența specialistului psiholog, copilul indică că dorește să trăiască cu mama pentru că, știe bine orașul, trebuie să aibă grijă de frățiorul mai mic și îi place să trăiască cu mama. (f.d.34verso)

38. Instanța consideră important de reiterat prevederile art.38 alin.(1) și lit. d) alin.(2) Codul Familiei, care stipulează că la desfacerea căsătoriei, soţii pot prezenta instanţei judecătoreşti un acord privind împărţirea bunurilor lor proprietate în devălmăşie şi plata pensiei de întreţinere a copiilor şi a unuia dintre soţi, indicînd mărimea acesteia, precum și privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni. În cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut la alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanţa judecătorească este obligată: d) să stabilească cu cine dintre părinţi vor locui copiii minori după divorţ.

39. Astfel, instanța de judecată consideră că domiciliul copilului minor ***** urmează a fi stabilit cu mama Manole Maria.

40. Totodată, în sprijinul soluției adoptate, instanța de judecată relevă și prevederile actelor internaționale, la care Republica Moldova este parte.

41. O importanță deosebită prezintă prevederile art.9 alin.1 al Convenției internaționale cu privire la Drepturile copilului, potrivit cărora statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței acestora, exceptând situația în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și cu respectarea legilor și a procedurilor aplicabile, că această separare este în interesul suprem al copilului. O astfel de decizie poate deveni necesară în cazuri particulare cum ar fi, de exemplu, în cazul copiilor maltratați sau neglijați de părinți sau în cazul în care părinții trăiesc separat și se impune luarea unei hotărâri cu privire la locul de reședință a copilului.

42. În astfel de circumstanțe, reieșind din cele stabilite în cadrul examinării cauzei, cît şi ținând cont de atașamentul copilului minor față de mamă și de faptul că copilul minor locuiește cu mama, instanța de judecată va determina locul de trai al copilului minor ***** cu mama sa – Manole Maria.

43. ***Cu referire la cerința reclamantei privind majorarea pensiei pentru întreținerea copilul minor *****, instanța de judecată reține următoarele:***

44. Potrivit prevederilor alin.(1) art. 5 Cod de procedură civilă, Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

45. În temeiul art.118 alin. (1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

46. În corespundere cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

47. Conform art. 239 Cod de procedură civilă, Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

48. Potrivit art.240 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

49. La fel, se va reține că, conform prevederilor art.46 Codul familiei, drepturile şi obligaţiile reciproce ale părinţilor şi copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege.

50. În ședința de judecată s-a constatat că reclamanta Maria Manole și pârâtul Ghenadie Manole, din căsătorie au un copil minor, născut la *****. În rubrica ”tata,, fiind înscris pârâtul, fapt confirmat prin certificat de naștere, eliberat de OSC Rîșcani. (f.d.15)

51. Reiterează judecătorul că că căsătoria încheiată între Manole Ghenadie și Manole Maria a fost desfăcută la data de *****. (f.d.16)

52. În conformitate cu art.58 alin.(1) din Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

53. Potrivit art. 60 alin. (1) și (2) din Codul familiei, părinţii au dreptul şi sunt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.

54. Potrivit dispozițiilor art.74 alin.(1), (2) și (3) Codul familiei, părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

55. În conformitate cu art.75 Codul familiei, (1) Pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii. (2) Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante.

56. Potrivit art.76 Codul familiei, (1) În cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă,

dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. (2) Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

57. Conform art.3 alin.(l) din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, prevede că în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

58. Potrivit art.5 al Convenției, statele părți vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligația pe care le au părinții sau, după caz, membrii familiei lărgite sau a comunității, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităților acestuia, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care i recunoaște prezenta Convenție.

59. Potrivit art.18 alin.(1) al Convenţiei internaţionale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rînd părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

60. Situație de acest fel este reglementată şi în art.27 alin.(2) din Convenţie, care prevede că părinților şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

61. În aceeași ordine de idei, instanța de judecată notează că, întreținerea materială a copiilor minori este o obligație fundamentală, consfințită în art.48 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova care expres stabilește că părinții au îndatorirea de a asigura creșterea, educația şi instruirea copiilor. Or, creșterea, educația şi instruirea copiilor este posibilă numai în condițiile exercitării corespunzătoare a obligațiilor părintești de întreținere materială a acestora.

62. Conform art.110 din Codul familiei, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părţi s-a schimbat, instanță judecătorească, luînd în considerare şi alte circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

63. Este notabil că starea materială reprezintă situația social-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile și mobile deținute în proprietate, a

veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum și a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex. capacitatea de muncă, studiile etc).

64. Revendicarea dreptului de modificare a cuantumului pensiei de întreținere este opozabilă în egală măsură ambilor părinți în dependență de starea materială și familială a acestora, aceștia fiind responsabili în mod solidar de dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului în concordanță cu principiile fundamentatele consfințite în legislația națională și internațională.

65. Analizând materialele cauzei, instanța a stabilit că, potrivit hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 24 ianuarie 2014, s-a încasat din contul lui Manole Ghenadie în beneficiul lui Manole Maria pensie pentru întreținerea copilului minor ***** născută la ***** în mărime de ¼ lei din salariu lunar al pârâtului și alte venituri ale acestuia până la atingerea majoratului începând cu 11 decembrie 2013. (f.d.24)

66. Invocând insuficiența aportului financiar al celui de al doilea părinte, în cuantumul pensiei de întreținere stabilit de instanța de judecată prin hotărârea susnumită, la data de 31 iulie 2025, Manole Maria s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Manole Ghenadie, solicitând modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copil minor comun în sensul majorării, indicând că necesitățile cotidiene ale copilului s-au majorat, acesta fiind elev și totodată înscris la cercuri extrașcolare: ȘSS de fotbal din Bălți, club de sport, ore suplimentare la disciplinele școlare, etc, astfel cheltuielile de întreținere și cele pentru școală activități extra etc., sunt destul de mari iar pensia mizeră de aproximativ 1000 lei care se încasa anterior, stabilită cu mai bine de 10 ani in urmă, s-a dovedit a fi sub limita necesităților copilului.

67. Potrivit aceleiași acțiuni reclamanta a mai invocat că, la moment minimul de existență pentru copil s-a majorat semnificativ, respectiv suma în mărime de 1000 lei este insuficientă pentru întreținerea copilului.

68. La caz, reține instanța că obligaţia de întreţinere a copiilor minori de către părinţii săi are ca finalitate asigurarea mijloacelor materiale necesare acoperirii cheltuielilor legate de hrană, îmbrăcăminte, locuinţă, îngrijirea sănătăţii, satisfacerea nevoilor social culturale ale copiilor precum şi a oricăror alte cheltuieli pe care le reclamă creşterea, educarea, învăţătura şi pregătirea profesională a acestora.

69. Instanţa de judecată subliniază că, obligaţia de întreţinere a copiilor comuni revine ambilor părinţi, ori aceasta derivă nemijlocit din logica lucrurilor precum şi din conţinutul normelor legale precitate supra.

70. Totuşi, obligaţia de întreţinere a copiilor nu presupune doar realizarea unor anumite cheltuieli băneşti lunare. Această obligaţie generică (de întreţinere), pe lângă obligaţia de suportare a unor cheltuieli lunare, implică o sumedenie de alte obligaţii şi activităţi, care apar doar în procesul nemijlocit de îngrijire a copiilor minori şi care nu pot şi nu necesită a fi enumerate într-o hotărâre judecătorească.

71. Indubitabil, aceste subobligaţii şi activităţi implică timp, efort fizic şi psihic. Dacă în timpul căsătoriei şi convieţuirii comune, aceste obligaţii pot fi repartizate echitabil

între soţi, atunci în cazul desfacerii căsătoriei şi lipsei convieţuirii comune, aceste obligaţii revin soţului cu care copilul domiciliază după desfacerea căsătoriei.

72. Instanța denotă că, la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, instanța de judecată pornește de la interesul primordial al copilului, asigurarea acestuia a unui nivel suficient de asigurare material, în raport cu starea materială și familială și alte circumstanțe importante.

73. Totodată, reține instanța, că legislația în vigoare prevede expres două forme de încasare a pensiei de întreținere: în cotă parte în cazul în care pârâtul are un salariu sau alte venituri stabile sau într-o sumă bănească fixă când are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, conform art. 76 Codul familiei.

74. În speță, reclamanta pretinde că, pensia de întreținerea copilului minor să fie stabilită în cuantum de 4000 lei lunar, afirmând că salariul mediu lunar pe economie în Republica Moldova pentru anul 2025 este 16 100 lei, potrivit prognozei aprobate de Guvern, valabilă din 1 ianuarie 2025, iar ¼ ar fi suma de 4025 lei.

75. Totodată, potrivit datelor statistice a Biroului Național de Statistică, valoarea minimului de existență pentru un copil de 7-17 ani în orașe mari, pentru semestrul II a anului 2024 constituie suma de 3839,5 lei, iar media anuală constituie 3686,20 lei.

76. La acest capitol instanța de judecată notează că, datele prezentate de Biroul Național de Statistică privind minimul de existență a copilului minor, nu constituie o normă legală imperativă de la care nu se admite o derogare, ci constituie un punct de referință de la care instanța de judecată pornește în determinarea cuantumului pensiei de întreținere, or, copilul minor este îndreptățit de a fi asigurat nu exclusiv doar cu minimul de existență ci cu un volum al întreținerii necesar bunei dezvoltări, educaționale, psihice și fizice ale acestuia.

77. La fel, se impune a menționa că starea materială a părintelui sau opinia sa față de cuantumul pensiei de întreținere, pe care urmează să o achite, nu este un factor esențial și primordial, deoarece acesta în orice circumstanțe este obligat să asigure întreținerea copilului, necesară pentru o dezvoltare normală a acestuia. La stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, în orice caz, instanța ține cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare, precum și de interesele acestuia.

78. În acest sens instanța va reține prevederile art.52 alin. (1) în coroborare cu art.53 alin.(1) şi art.61 alin.(1) Codul familiei, care statuează că, desfacerea căsătoriei părinților, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului; copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime. Apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale copilului se asigură şi sunt apărate de părinți. Iar potrivit art. 58 alin. (1) Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

79. Remarcă instanța că, cuantumul pensiei de întreținere nu poate fi limitat doar la satisfacerea necesităților minime a copilului, or, în toate cazurile este important de a asigura copilului condiții materiale necesare pentru o dezvoltare fizică și socială a acestuia. Stabilirea minimului de existență a unui copil minor nu denotă că, pentru întreținerea copilului vor fi suportate doar aceste cheltuieli, astfel că instanța a stabilit cuantumul pensiei de întreținere reieșind din interesul superior al copilului.

80. În concluzie, instanța reiterează că oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil, le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

81. Din motivele expuse supra, instanța de judecată conchide asupra modificării cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor ***** a.n.*****, stabilit prin Hotărîrea judecătoriei Rîșcani din 24.01.2014, și încasării de la Manole Ghenadie, în beneficiul lui Manole Maria, pensia de întreținere a copilului minor ***** a.n.***** în sumă bănească fixă în mărime de 2500 lei, lunar, începând cu data de 31.07.2025 şi pînă la atingerea de către copil a vîrstei de majorat, suma respectivă fiind una justificată.

Cu referire la cheltuielile de judecată, instanța reține următoarele:

82. În conformitate cu art.82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.

83. În conformitate cu art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proportional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

84. Având în vedere faptul că, acțiunea înaintată de către reclamanta Manole Maria a fost admisă parțial, iar ultima a suportat cheltuieli de judecată ce constau din taxa de timbru în sumă de 200 lei, fapt confirmat prin confirmarea de achitare a notei de plată nr. 00974452376872 din 07.07.2025 și bon de plată din 06.07.2025, anexate la dosar (f.d.3,4), precum și din taxa de stat în cuantum de 200 lei, fapt confirmat prin bon de plată din 31.07.2025 (f.d.2) instanța va încasa din contul pârâtului Manole Ghenadie în beneficiul reclamantei Manole Maria cheltuielile de judecată suportate de către ultima sub forma taxei de timbru și taxei de stat.

85. Totodată, în conformitate cu art.96 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

86. Alin.(1^1) aceluiași articol stipulează că, cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

87. Din suportul probatoriu anexat la materialele dosarului se atestă că, reclamanta Manole Maria în cadrul judecării cauzei a fost reprezentată de avocat Doina Scaian-Turtureanu, în baza mandatului avocațional nr. 2285674 (f.d.5), iar pentru serviciile juridice acordate de către aceasta, Manole Maria a achitat suma de 5000 lei.

88. Potrivit practicii Curţii Europene pentru Drepturile Omului, pentru probarea cheltuielilor suportate, partea care solicită să fie compensate trebuie să prezinte dovada achitării onorariului avocatului (dispoziţie de plată prin virament sau bon de plată).

89. Având în vedere că, circumstanțele date sunt probate prin ordin de plată nr. 0604707262 din 04.06.2025 (f.d.21), iar acțiunea formulată a fost admisă parțial, instanța de judecată conchide că cheltuielile suportate pentru asistenţa juridică urmează a fi încasate de la Manole Ghenadie în beneficiul lui Manole Maria în mărime de 5000 lei, aceasta sumă fiind una rezonabilă în coraport cu complexitatea cauzei.

90. La fel, instanța menționează că, conform art.82 Cod de Procedură Civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.

91. Potrivit art. 85, alin. (1) Cod de procedură civilă, scutirile de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru sunt prevăzute în pct.1 al anexei nr.2 la Legea taxei de stat nr.213/2023.

92. Astfel, potrivit pct.1, subpunct 1.1.2 al anexei nr.2 la Legea taxei de stat nr.213/2023, se scutesc de la achitarea taxei de stat reclamanții în acțiunile privind încasarea pensiei de întreținere.

93. În corespundere cu prevederile art. 98 alin. (1) al aceluiași act normativ, (1) Cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

94. Totodată, în conformitate cu prevederile art. 87 alin.(1) lit. c) Cod de Procedură Civilă, valoarea acțiunii se determină din suma totală a obligațiilor de plată pe un an – în acțiunile pentru plata pensiei de întreținere.

95. Astfel, luând în considerație dispozițiile legale citate supra, instanța de judecată va încasa de la Manole Ghenadie în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1249, 96 lei, de plata cărei, reclamanta a fost scutită la depunerea cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. art. 236, 238-241 Cod de Procedură Civilă, instanța de judecată,

HOTĂRĂŞTE:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Doina Scaian-Turtureanu în interesele reclamantei Manole Maria împotriva lui Manole Ghenadie, în

calitate de intervenienți accesorii ATAS Nord-Nord-Vest, ATAS Nord-Vest privind stabilirea domiciliului copilului minor și și modificarea cuantumului pensiei de întreținere.

Se determină domiciliul copilului minor ***** a.n.***** cu mama Manole Maria.

Se modifică cuantumul pensiei de întreținere copilului minor ***** a.n.*****, stabilit prin Hotărîrea judecătoriei Rîșcani din 24.01.2014, *după cum urmează*:

Se încasează de la Manole Ghenadie, IDNP: ***** în beneficiul lui Manole Maria, IDNP: *****pensia de întreținere a copilului minor ***** a.n.***** în sumă bănească fixă în mărime de 2500 (Două mii cinci sute) lei, lunar, începînd cu data de 31.07.2025 şi pînă la atingerea de către copil a vîrstei de majorat.

Se încasează de la Manole Ghenadie în beneficiul lui Manole Maria cheltuielile de judecată în mărime de 400 (Patru sute) lei lei și cheltuielile de asistența juridică în mărime de 5000 (Cinci mii) lei.

În rest pretențiile se resping.

Se încasează de la Manole Ghenadie în beneficuil statului taxa de stat în sumă de 1249 (Una mie două sute patruzeci și nouă) lei 96 bani.

Hotărîrea în partea încasării pensiei de întreținere se execută imediat.

Hotărîrea cu drept de atac în termen de 30 zile, de la pronunțarea dispozitivului, la Curtea de Apel Nord prin intermediul Judecătoriei Bălţi (sediul central).

Preşedintele şedinţei,
judecător **Snejana Dubceac**